

Analys: Macrons väljare vänder sig emot honom

UPPDATERAD 30 NOVEMBER 2020PUBLICERAD 30 NOVEMBER 2020

ANALYS ·

Igår: Mellan 190 000 och 500 000 ute på gatorna i tjugotalet franska städer i protester mot polisvåld och nya säkerhetslagar.

I natt: Åtal mot de fyra poliser som fångats av en säkerhetskamera när det under flera minuter misshandlar en musikproducent i hans studio, ett ingripande efter misstankar om att producenten inte burit munskydd när han gick ut på gatan.

Men varför så omfattande protester just nu?

Christian Catomeris

Utrikesreporter

I slutet av november antog den franska nationalförsamlingen – där presidentens parti La République en Marche är största parti – ett uppmärksammat lagförslag om ”Global Säkerhet”. I lagen ingår den kontroversiella artikel 24 som vill förbjuda ”illvilligt bruk av bilder som visar poliser under sin tjänsteutövning”, och hindra spridning av bilder som kränker ”polisers fysiska eller psykiska integritet”. Lagförslaget debatterades samma dag som polisen slog till mot ett nyligen upprättat tältläger för asylsökande i centrala Paris. Bilder tagna av allmänheten från polisens evakuering chockerade många på grund av ingripandets brutala karaktär: Slag med batong mot asylsökande, användning av tårgas och chockgranater. Ett våld som även drabbade en närvarande journalist som skadades i samband med polisaktionen.

Gemensamt för dessa händelser och den med musikproducenten är att de inte hade blivit kända för allmänheten utan bilder av ingripandena tagna av allmänheten eller av journalister. Den nya säkerhetslagen skulle göra sådana bilder omöjliga och bestraffa dem som publicerar bilderna (t ex journalister), menar kritikerna som slöt upp i stora skaror under gårdagens demonstrationer.

Ett historiskt arv

Att reaktionerna är så starka har bland annat att göra med att rätten och viljan att manifesteras sina åsikter är ett starkt historiskt arv bland många fransmän. De så kallade gula västarnas protester mot vissa av de ekonomiska reformer som infördes av Macrons regering efter makttillträdet 2017 är exempel på det. De

demonstrationerna har kantats av sammanstötningar mellan polis och demonstranter, stundom med anklagelser om omotiverad polisbrutalitet.

Den franska republikens paroller ”Frihet, Jämlikhet och Broderskap” är förknippade med den franska revolutionen 1789. Nu fruktar vissa att den första parollen, Friheten, håller på att överges. Nyligen publicerades ett uppmärksammat upprop från trettio franska intellektuella under rubriken ”Det var inte det här vi röstade för, herr President”. Bakom uppropet fanns kulturmänniskor som Ariane Mnouchkine (teaterregissör), Constantin Costa-Gavras (filmare) liksom jurister eller samhällsvetare som Olivier Roy. Gemensamt för personerna bakom uppropet är att de samtliga röstade på liberalen Macron i presidentvalets andra omgång då motståndaren var den nationalistiska högerens Marine le Pen.

Frihetsparollen hotad

De menar att regeringen håller på att gå sin huvudmotståndares ärenden och att förvandla rättsstaten Frankrike till en polisstat. Man pekar dels på den nya lagen om Global säkerhet, men också på den så kallade lagen mot Separatism som snart ska läggas fram och som blivit uppmärksammas i samband med den senaste tidens terrorattentat. Den lagen säger sig vilja stoppa islamistiska tendenser i det franska samhället. Meddelanden på internet som ”bryter mot republikens idéer” ska kunna förbjudas, är ett av förslagen.

– Regeringen uppmanar oss att fortsätta göra karikatyrer i yttrandefrihetens namn, men samtidigt vill man ta bort rätten att kritisera karikatyrer? Sådana lagar går emot yttrandefriheten som vi alltid slagit vakt om, säger samhällsvetaren Olivier Roy, en av personerna bakom uppropet mot regeringens politik.

Lagen kommer skrivas om

Trots att lagen om Global Säkerhet antagits nyligen av nationalförsamlingen tyder de massiva protesterna, som även förekommer i Macrons eget parti, att den kontroversiella artikel 24 som förbjuder ”illvilliga” publiceringar av bilder på poliser kommer att ändras när lagen så småningom ska antas i senaten.

Och under måndagskvällen meddelade ledarna för den partikoalition som röstat igenom lagen i Nationalförsamlingen att den omdiskuterade artikel 24 kommer att skrivas om helt och hållet, detta på grund av det ”oförstående” lagförslaget väckt hos opinionen. Om detta innebär slutet på missnöjesyttringarna mot polisvåldet är oklart.

Lagförslaget mot Separatism läggs fram om några dagar.